

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Rapport

Datum:
2026-01-19

Handläggare:
Tomas Matti, Ingrid Holström

Resultat från enkätundersökning – särskild överlämning i samband med beslut om särskild övergång 2025

Innehåll

1.	Bakgrund, organisation och uppdrag.....	3
	Bakgrund och uppdrag	3
	Nuvarande organisation	3
	Styrgruppens uppdrag till arbetsgruppen inför 2025.....	3
	Definition särskilda övergångar och särskild överlämning.....	4
2.	Enkätundersökning av särskilda övergångar – särskilda överlämningar 2025.....	4
	Metod	4
3.	Resultat av enkätundersökningen	5
3.1	Svarsfrekvens	5
	Avlämnande enheter - svarsfrekvens.....	5
	Mottagande enheter - svarsfrekvens.....	5
3.2	Övergången mellan förskola och förskoleklass	6
	Svar från avlämnande förskola	6
	Svar från mottagande förskoleklass	6
3.3	Övergången inom grundskola.....	7
	Svar från avlämnande grundskola	7
	Svar från mottagande grundskola	8
3.4	Övergången mellan årskurs 9 och gymnasieskola	9
	Svar från avlämnande grundskola	9
	Svar från mottagande gymnasieskola	10
4.	Samtycken i Unikum 2025 – kommunal verksamhet	11
4.1	Information om antal samtycken i förskolan	11
4.2	Information om antal samtycken i åk 9.....	12
5.	Analys av resultaten	12
	Svarsfrekvenser	12
	Från förskola till förskoleklass	12
	Inom grundskolan	12
	Från grundskolan till gymnasieskolan	13
	Generellt mönster	13
6.	Förslag till utveckling	13
	Enkät.....	13
	Definition särskild övergång	14
6.1	Kommunal verksamhet	14
	Breda arbetet med övergångar mellan skolformerna.....	14
	Ökad likvärdighet	14

1. Bakgrund, organisation och uppdrag

Bakgrund och uppdrag

Övergångsarbetet i sin nuvarande form startade i utbildningsförvaltningen 2015 och har utvärderats ett flertal gånger sedan dess. Under 2024 var övergångsarbetet ett särskilt uppdrag i verksamhetsplanen, ett av utbildningsförvaltningens ledningsgrupp prioriterat uppdrag som följdes upp på förvaltningsnivå.

2024 genomfördes en utvärdering i form av enkätundersökning. Den var inriktad på att samla in information om hur många särskilda överlämningar som genomfördes inför höstterminsstarten 2024. Resultatet från utvärderingen låg till grund för styrgruppens uppdrag till arbetsgruppen till 2025.

Nuvarande organisation

Styrgruppen består av avdelningschefer från avdelningarna Hemkommun, Förskola, Grundskola och Gymnasieskola. Styrgruppen följer regelbundet upp arbetet och beslutar om åtgärder utifrån förslag från arbetsgruppen.

Arbetsgruppen leds av avdelning hemkommun och i gruppen ingår verksamhetsutvecklare från avdelningarna förskola, grundskola och gymnasieskola samt enhetschefer från barn- och elevhälsan vid behov. Arbetsgruppens uppdrag är att utveckla åtgärder för förbättringar samt att ge förslag till styrgruppen inför förvaltningsövergripande beslut

Referensgrupper med representanter från kommunala förskolor och skolor finns för samarbete angående övergångar mellan förskola – förskoleklass, övergångar inom grundskola samt mellan grundskola och gymnasiet.

Referensgrupp för fristående förskolor och skolors representanter finns för samarbetet med fristående förskolor och skolor.

Styrgruppens uppdrag till arbetsgruppen inför 2025

- Fokus i arbetet ska ligga på förankring i verksamheten av de under 2024 framtagna
 - årsplanerna
 - definitionen av särskild övergång
 - stödfrågorna för att identifiera en särskild övergång

Styrgruppen beslutade även att utvärderingen av övergångar för 2025 ska göras på samma sätt som 2024 för att en jämförelse ska kunna göras mellan åren.

Utvärderingen 2025 ska fokusera på:

- Antalet genomförda särskilda övergångar genom att samla in information både från avlämnande och mottagande enheter.

- Fokus på de tre, till barn- och elevantalet, största övergångarna:
 - Förskola till förskoleklass
 - inom grundskolan
 - åk 9 till gymnasiet

Definition särskilda övergångar och särskild överlämning

Styrgruppen beslutade den 29 april 2024 om följande definition:

Särskild övergång:

En särskild övergång mellan skolformer/skolor/stadie är när pedagog/rektor/profession i elevhälsan på avlämnande enhet bedömer och fattar beslut om att det finns behov av att överlämna information om anpassningar och barnets/elevens förutsättningar som inte fångas i den ordinarie övergångsrutinen/årsplaner för överlämning.

När beslut om särskild övergång fattas initieras en särskild överlämning mellan skolorna. Det kan enkelt förklaras så här:

Beslut särskild övergång	Aktivitet särskild överlämning
Beslut om att barn eller elev är i behov av en särskild övergång.	Särskild överlämning till mottagande skola.

2. Enkätundersökning av särskilda övergångar – särskilda överlämningar 2025

Avsikten men enkäten är att få kunskap om antalet särskilda överlämningar som sker i de olika skolformerna och vilka faktorer som eventuellt har påverkat processen i de fall där en särskild överlämning inte genomförs för ett barn/elev som bedömts ha behov av en särskild övergång.

Metod

För att fånga de särskilda överlämningar som gjorts från vårterminen till höstterminen 2025 i Uppsala kommun gjordes en kvantitativ enkätundersökning för att försöka få en så bra och översiktlig bild som möjligt av antalet särskilda övergångar. En enkätundersökning genomfördes under juni, augusti och september som riktades till samtliga fristående och kommunala förskole- och skolenheter. Totalt skickades fem enkäter ut.

Tre enkäter skickades ut till avlämnande enheter inom förskolan, grundskolans enheter med årskurser F-8 samt årskurs 9, samt två enkäter till mottagande enheter i grundskolan och i gymnasieskolan.¹ Enkäterna skickades per mejl till rektor med en länk till enkätverktyget Forms. Rektorerna kunde själva delegera besvarandet av

¹ Enkäter skickades den 2 juni till 201 avlämnande förskolor, den 13 juni till 76 grundskolor med årskurserna F-8, den 11 augusti till 32 grundskolor med årskurs 9. Enkäter till mottagande skolor skickades den 12 september till 76 grundskolor samt 25 gymnasieskolor. Till gymnasieskolorna skickades enkäterna även till biträdande rektorer.

enkäterna till lämplig personal vid enheterna. Verksamhetsutvecklare från Förskola, Grundskola samt Gymnasieskola informerade de kommunala enheterna inför enkätutskick. De fristående enheterna fick information via nätverket för övergångar för fristående enheter.

I enkäten ingick frågor om antalet beslutade särskilda övergångar, hur många särskilda överlämningar som sedan gjordes samt orsaker till att den särskilda överlämningen inte genomfördes trots beslut om särskild övergång. Dessutom ställdes frågor om de vid mottagande av elever hade önskat att särskilda överlämningar hade gjorts, men som uteblivit enligt mottagande skolas uppfattning. Tanken var att denna översiktliga bild ska ge nya kunskaper genom att utvärderingen kan visa tidigare okända mönster.

Totalt fyra påminnelser skickades till de enheter som inte hade svarat.

Data om det totala antalet övergångar från förskola till förskoleklass, övergångar inom grundskolan samt från grundskolan till gymnasieskolan erhöles från Enheten för kvalitet och uppföljning.

3. Resultat av enkätundersökningen

3.1 Svarsfrekvens

Avlämnande enheter - svarsfrekvens

Tabell 3.1 Svarsfrekvens avlämnande enheter. Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Förskola	Grundskola förskoleklass-åk 8	Grundskola åk 9
Kommunal huvudman	76% (59 %)	86% (72%)	80% (86%)
Fristående huvudman	76% (62%)	63% (60%)	75% (53%)

Mottagande enheter - svarsfrekvens

Tabell 3.2 Svarsfrekvens mottagande enheter. Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Grundskola åk F-åk 9	Gymnasieskola
Kommunal huvudman	86% (72%)	88% (75%)
Fristående huvudman	58% (74%)	71% (62%)

Av de mottagande grundskolenheterna som svarat att de har tagit emot särskilda överlämningar, är andelen för de kommunala grundskolorna 88 procent (2024: 64 procent) och för de fristående grundskolorna 82 procent (2024: 53 procent). Denna

andel innehåller såväl särskilda överlämningar från förskola till förskoleklass som överlämningar från en annan grundskola.

3.2 Övergången mellan förskola och förskoleklass

Svar från avlämnande förskola

Nedanstående tabell innehåller information från de avlämnande förskolor som besvarat enkäten. Svaren har satts i relation till det totala antalet övergångar mellan förskola och förskoleklass.

Tabell 3.3 Svar från avlämnande förskola till förskoleklass. Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Antal övergångar totalt (pojkar/flickor)	Andel av svarande enheter som har gjort en särskild överlämning	Varav pojkar (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Varav flickor (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Andel särskilda överlämningar av det totala antalet övergångar uppdelat på pojkar/flickor
Kommunal förskola (72 av 95 förskolor har svarat, 76%)	1 533 (780 pojkar/753 flickor)	81 % (42 %)	111 pojkar 75 % (89 pojkar 74 %)	37 flickor 25 % (31 flickor 26 %)	14 % pojkar /5% flickor (11 % pojkar/ 4 % flickor)
Fristående förskola (81 av 106 förskolor har svarat, 76%)	897 (470 pojkar/ 427 flickor)	48 % (42 %)	44 pojkar/72% (57 pojkar 73 %)	17 flickor/28% (21 flickor 27%)	9 % pojkar/4 % ² (15 % pojkar/ 5 % flickor)

Orsaker till att överlämning inte har gjorts från förskola

Fyra förskolor, samtliga fristående, beslutade om särskild övergång, men uppgav i enkätsvaren att en särskild överlämning inte kunde genomföras. Angiven orsak:

- Två förskolor: Vårdnadshavare gav ej samtycke
- En förskola: Brister i kontakt med skola/ej intresserade skolor
- En förskola: Flytt utomlands och överlämning skedde skriftligt

Svar från mottagande förskoleklass

Nedanstående tabell innehåller information från de mottagande grundskolor med förskoleklass som besvarat enkäten. Svaren har satts i relation till det totala antalet

² Samt ett barn av okänt kön.

övergångar från förskola till kommunal förskoleklass respektive till fristående förskoleklass.

Tabell 3.4 Svar från mottagande förskoleklass från förskola. Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Antal övergångar totalt (pojkar/flickor)	Varav pojkar (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Varav flickor (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Andel särskilda överlämningar av det totala antalet övergångar uppdelat pojkar/flickor
Kommunal förskoleklass	2 198 (1 136 pojkar/1 062 flickor)	139 pojkar, 71 % (154 pojkar, 73 %)	58 flickor, 29 % (58 flickor, 27%)	12% pojkar/5 % flickor (13 % pojkar/5 % flickor)
Fristående förskoleklass	232 (114 pojkar/ 118 flickor)	4 pojkar, 57 % (19 pojkar, 90 %)	3 flickor, 43 % (2 flickor, 10 %)	4% pojkar/ 3 % flickor (15 % pojkar/2 % flickor)

3.3 Övergången inom grundskola

Svar från avlämnande grundskola

Nedanstående tabell innehåller information från de avlämnande grundskolor som besvarat enkäten. Svaren har satts i relation till det totala antalet övergångar inom grundskolan.

Tabell 3.5 Svar från avlämnande förskoleklass och grundskola (överlämning inom grundskola) till annan grundskola. Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Antal övergångar totalt (pojkar/flickor)	Andel av svarande som gjort särskild överlämning	Varav pojkar (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Varav flickor (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Andel särskilda överlämningar av det totala antalet övergångar uppdelat pojkar/flickor
Kommunal grundskola (49 av 57 grundskolor)	2 258 (1 080 flickor/ 1 178 pojkar)	63 % (85 %)	79 pojkar, 69 % (150 pojkar 61 %)	36 flickor, 31 % (94 flickor 38 %)	7 % pojkar/3% (11 % pojkar /7 % flickor ³)

³ Två grundskolor har uppgett att totalt 14 elever lämnades över men det finns ingen uppgift om kön. Dessa är inte medtagna i tabellen. En elev uppgavs ha okänt kön.

har svarat, 86%)					
Fristående grundskola (12 av 19 grundskolor har svarat, 63%)	827 (436 pojkar/391 flickor)	42 % (64 %)	9 pojkar, 69 % (13 pojkar 54 %)	4 flickor, 31 % (11 flickor 46 %)	2 % pojkar/1 % (8 % pojkar /5 % flickor)

I år är det ingen skola som har uppgett att de har tagit ett beslut om särskild övergång men inte gjort någon särskild överlämning.

Svar från mottagande grundskola

Nedanstående tabell innehåller information från de mottagande grundskolor med årskurs 1–9 som besvarat enkäten. Svaren har satts i relation till det totala antalet övergångar till kommunal grundskola respektive till fristående grundskola.

Av 49 kommunala grundskolorna som har svarat har 43 uppgett att de mottagit en särskild överlämning från en annan skola, 88 procent. 2024 var andelen 64 procent.

Av 11 fristående grundskolor som har svarat har 9 uppgett att de mottagit en särskild överlämning från en annan skola, 82 procent. 2024 var andelen 53 procent.

Tabell 3.6 Svar från mottagande grundskola från annan grundskola (förskoleklass och grundskola). Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Antal övergångar totalt (pojkar/flickor)	Varav pojkar (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Varav flickor (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Andel särskilda överlämningar av det totala antalet övergångar
Kommunal grundskola (49 av 57 grundskolor har svarat, 86%)	1 812 (990 pojkar/ 822 flickor)	40 pojkar, 65 % (21 pojkar, 60 %)	22 flickor, 35 % (14 flickor, 40 %)	4 % pojkar/ 3 % flickor (2 % pojkar /1 % flickor) ⁴
Fristående grundskola (11 av 19 grundskolor har svarat, 58%)	1 273 (624 pojkar/649 flickor)	12 pojkar, 63 % (60 pojkar, 71 %)	7 flickor, 37 % (25 flickor, 29 %)	2 % Pojkar/1 % flickor (14 % pojkar /6 % flickor) ⁵

⁴ Samt en elev annat kön.

⁵ 10 elever där kön ej är angivet. Dessa är inte medtagna i tabellen.

Mottagande grundskolas bedömning om behovet av särskild överlämning

Mottagande grundskolor har kunnat svara på om de saknat en särskild överlämning och för hur många barn/elever de borde ha fått en särskild överlämning. Nedanstående tabell innehåller information om antal skolor som uppgivit att de saknat särskild överlämning och hur många barn/elever det gällt.

Tabell 3.7 Mottagande grundskolor med förskoleklass som saknat särskild överlämning från förskolan

Antal mottagande grundskolor med förskoleklass som saknat särskild överlämning från förskolan	Antal barn
3 grundskolor med förskoleklass (2 kommunala och 1 fristående) (2024: 16 grundskolor)	6 barn, 3 pojkar/3 flickor. (Barn från 3 kommunala och 1 fristående förskola). (2024: 30 barn, 24 pojkar/6 flickor)

Tabell 3.8 Mottagande grundskolor årskurs 1–9 som saknat särskild överlämning från annan grundskola

Mottagande grundskolor som saknat särskild överlämning från annan grundskola	Antal elever
2 grundskolor (1 kommunal och 1 fristående) (2024: 2 grundskolor)	3 elever, samtliga flickor (Elever från 3 kommunala grundskolor) (2024: 8–9 elever, 8 pojkar/1 flicka)

3.4 Övergången mellan årskurs 9 och gymnasieskola

Svar från avlämnande grundskola

Nedanstående tabell innehåller information från de avlämnande grundskolor med årskurs 9 som besvarat enkäten. Svaren har satts i relation till det totala antalet övergångar mellan årskurs 9 och gymnasieskola.

Tabell 3.9 svar från avlämnande grundskola åk 9 till gymnasieskola. Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Antal övergångar totalt (pojkar/flickor)	Andel av svarande som gjort särskild överlämning	Varav pojkar (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Varav flickor (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Andel särskilda överlämningar av det totala antalet

					övergångar uppdelat pojkar/flickor
Kommunal grundskola (16 av 20 grundskolor med åk 9 har svarat, 80%)	1 870 (993 pojkar, 877 flickor)	63% (33 %)	56 <i>pojkar</i> , 60% <i>pojkar</i> (33 <i>pojkar</i> 61 %)	38 <i>flickor</i> , 40% <i>flickor</i> (21 <i>flickor</i> 39 %)	6% <i>pojkar</i> /4% <i>flickor</i> (3 % <i>pojkar</i> /2 % <i>flickor</i>) ⁶
Fristående grundskola (9 av 12 grundskolor med åk 9 har svarat, 75%)	713 (329 pojkar, 384 flickor)	100% (27 %)	26 <i>pojkar</i> , 62% (8 <i>pojkar</i> 38 %)	16 <i>flickor</i> , 38% (13 <i>flickor</i> 62 %)	8% <i>pojkar</i> /4% <i>flickor</i> (2 % <i>pojkar</i> /3 % <i>flickor</i>) ⁷

I år är det ingen skola som har uppgett att de har tagit ett beslut om särskild övergång men inte gjort någon särskild överlämning.

Svar från mottagande gymnasieskola

Nedanstående tabell innehåller information från de mottagande gymnasieskolor som besvarat enkäten. Svaren har satts i relation till det totala antalet övergångar till kommunal gymnasieskola respektive till fristående gymnasieskola.

Tabell 3.10 Svar från mottagande gymnasieskola från grundskola åk 9. Inom parentes med kursiv stil, jämförelse med 2024.

	Antal övergångar totalt	Andel av svarande som mottagit en överlämning	Varav pojkar (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Varav flickor (antal och andel av de särskilda överlämningarna)	Andel särskilda överlämningar av det totala antalet övergångar
Kommunal gymnasieskola (7 av 8 gymnasieskolor har svarat, 88%)	1 718 (846 pojkar/872 flickor)	57% (38 %)	10 <i>pojkar</i> , 59% (3 <i>pojkar</i> , 50 %)	7 <i>flickor</i> , 41% (3 <i>flickor</i> , 50 %)	1% <i>pojkar</i> , 1% <i>flickor</i> (0,4 % <i>pojkar</i> / 0,3 % <i>flickor</i>)

⁶ En elev annat kön. Ej medtagen i tabellen.

⁷ En elev okänt kön. Ej medtagen i tabellen.

Fristående gymnasieskola (12 av 17 gymnasieskolor har svarat, 71%)	865 (476 pojkar/389 flickor)	42% (29 %)	24 pojkar, 52% (21 pojkar, 68 %)	22 flickor, 48% (10 flickor, 32 %)	5% pojkar, 6% flickor (4 % pojkar/3 % flickor)
---	------------------------------	---------------	-------------------------------------	---------------------------------------	---

Mottagande gymnasieskolas bedömning om behovet av särskild överlämning

Mottagande gymnasieskolor har kunnat svara på om de saknat en särskild överlämning och för hur många elever de borde ha fått en särskild överlämning. Nedanstående tabell innehåller information om antal gymnasieskolor som uppgivit att de saknat särskild överlämning och hur många elever det gällt.

Tabell 3.11 Mottagande gymnasieskolor som saknat särskild överlämning

Mottagande gymnasieskola	Antal elever från årskurs 9
4 gymnasieskolor (3 kommunala och 1 fristående)	9 elever: 5 pojkar/4 flickor. Samt att en gymnasieskola uppger att de saknar många överlämningar. (Elever från 6 kommunala grundskolor)
(2024: 4 gymnasieskolor)	(2024: Minst 11 elever (5 pojkar/6 flickor) samt en skola som saknade många särskilda överlämningar för IM-elever)

4. Samtycken i Unikum 2025 – kommunal verksamhet

Vårdnadshavare kan använda kommunens lärplattform Unikum för att ange om de samtycker till att överlämna information vid övergång till annan huvudman. När det gäller information inom samma huvudman behövs inget samtycke.

4.1 Information om antal samtycken i förskolan

I Unikum är det ikryssat i förväg att vårdnadshavare samtycker till att information förs över inom organisationen, det vill säga till en annan enhet inom den kommunala huvudmannen. Det är vårdnadshavare till 27 barn som har kryssat ur detta samtycke av totalt drygt 1 000 barn.

Det är vårdnadshavare till 112 barn som har lämnat samtycke till att information om barnet förs över till annan huvudman vid övergång.

4.2 Information om antal samtycken i åk 9

Det är vårdnadshavare till 313 elever som har lämnat samtycke till att information om eleven förs över till annan huvudman vid övergång.

5. Analys av resultaten

Arbetsgruppen har gemensamt arbetat med analysen av enkätresultaten. Inför detta analysarbete har verksamhetsutvecklarna för förskola, grundskola samt gymnasieskola haft möten med referensgrupper för att bättre kunna tolka och problematisera resultaten.

Svarsfrekvenser

Svarsfrekvensen har i de flesta fall ökat både från avlämnande förskolor och grundskolor och från mottagande grund- och gymnasieskolor. Arbetsgruppen antar att anledningen till det är att arbetet har pågått under längre tid och att enkäterna har genomförts två gånger med många påminnelser till enheterna. I två fall har den däremot minskat. Det gäller svarsfrekvensen från avlämnande kommunal grundskola med åk 9 och mottagande fristående grundskola (förskoleklass – åk 9).

Från förskola till förskoleklass

Det är betydligt vanligare med särskilda övergångar från förskolan till förskoleklass för pojkar jämfört med flickor. Eftersom alla enheter inte har svarat på enkäten vet vi inte exakt hur många särskilda överlämningar som har gjorts, men minst 155 pojkar uppges ha avlämnats från förskola och minst 143 pojkar har mottagits i förskoleklass. Motsvarande siffror för flickor är 54 respektive 61. År 2025 är det fler avlämnande förskolor som uppgivit att de har gjort en särskild överlämning jämfört med 2024, särskilt tydligt är detta för de kommunala förskolorna.

Inom grundskolan

Det är vanligare med särskilda övergångar inom grundskolan för pojkar jämfört med flickor. Även inom grundskolan finns ett bortfall av svarande enheter, men minst 88 pojkar uppges ha avlämnats inom grundskolan och minst 52 pojkar har mottagits inom grundskolan. Motsvarande siffror för flickor är 40 respektive 29.

Ingen grundskola har i år angett att de inte kunnat lämna över information på grund av att det saknats ett samtycke från vårdnadshavare. En förklaring kan vara att kunskapen om skollagens formulering vid överlämning har ökat på skolorna.⁸

⁸ 12 j § När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

Från grundskolan till gymnasieskolan

Det är betydligt vanligare med särskilda övergångar från grundskolan till gymnasieskolan för pojkar jämfört med flickor. Eftersom alla enheter inte har svarat på enkäten vet vi inte hur många särskilda överlämningar som har gjorts, men minst 82 pojkar uppges ha avlämnats från grundskolan och minst 34 pojkar har mottagits i gymnasieskolan. Motsvarande siffror för flickor är 54 respektive 29.

Generellt mönster

Fler anger att de gjort särskild överlämning jämfört med året innan. Arbetsgruppen tolkar det som att det inte nödvändigtvis skett en stor ökning i praktiken av särskilda överlämningar. Det kan i stället tyda på att begreppet är mer implementerat och känt samt att svarsfrekvensen ökat generellt på enkäten vilket gör att underlag från fler enheter finns insamlade.

Det är vanligare att enheter uppger att de gör särskilda överlämningar för pojkar än för flickor. Detta gäller både avlämnande och mottagande enheter. Med stigande ålder ökar andelen flickor som får en särskild överlämning. Avlämnande skolor med årskurs 9 har större andel särskilda övergångar för flickor än överlämningar inom grundskolan och från förskolan till förskoleklass. En förklaring kan vara att flickornas utmaningar inte uppstår i yngre åldrar utifrån den organisation som möjliggör andra anpassningar i förskolans miljö. Det skulle kunna tyda på att flickornas utmaningar syns tydligare i annan skolkontext. En annan förklaring skulle kunna vara att utmaningar för flickor framträder senare i utvecklingen och därför uppmärksammas flickornas svårigheter inte i förskolan eller i lägre årskurser. Möjligen har pedagoger i förskola och lärare i lägre årskurser behov av ökad kunskap om utmaningar hos flickor för att tidigare uppmärksamma dem.

Det förekommer i svaren från avlämnande och mottagande skolor uppgifter som är svårtolkade. Exempelvis anges ibland antal barn/elever men uppgift om kön saknas. I ett fåtal fall anges "annat kön".

Samtycken från vårdnadshavare i förskolan

Andelen vårdnadshavare som aktivt nekar till samtycke inom kommunal huvudman är låg, men det är oklart om vårdnadshavare förstår vad deras val innebär och om de gör ett medvetet aktivt val. Det är viktigt att fortsätta att tydliggöra informationen om samtycke för både personal och vårdnadshavare och följa upp detta.

Det finns fortsatt viss förvirring kring samtyckeshantering, särskilt skillnaden med att fylla i medgivande till kommunala eller fristående skolor.

6. Förslag till utveckling

Enkät

Arbetsgruppen föreslår att fokus i arbetet 2026 behöver ligga på en fortsatt förankring av befintliga planer och rutiner i verksamheterna och föreslår att en enkätundersökning med samma fokus på särskilda övergångar genomförs även 2026. Det är viktigt att fortsätta att utvärdera arbetet genom enkätundersökningen med

fokus på särskild övergång under ytterligare ett år för att se om mönster som kan börja urskiljas håller i sig. Enkäten kan utvecklas med fler fördjupande frågor om övergångar för att kartlägga vilka typer av övergångar det handlar om och hur övergångarna utfördes.

Definition särskild övergång

Definitionen över särskild övergång kan förtydligas med exempel på olika särskilda övergångar. Dessutom kan exempel på enheter som gör särskilt goda överlämningar lyftas.

6.1 Kommunal verksamhet

Breda arbetet med övergångar mellan skolformerna

Arbetsgruppen föreslår att nästa steg är att barnet/elevens progression i lärandet stärks genom utökat samarbete mellan förskola, grundskola och gymnasieskola. Det behövs exempelvis en ökad förståelse för andra skolformers uppdrag för att övergångarna för alla barn/elever ska förbättras och synliggöra förväntningar från både avlämnade och mottagande enheter.

Kvaliteten på överlämningen beror både på informationen som lämnas över och på hur den tas emot och används i mottagande verksamhet. Så hur kan vi mäta det? För att utveckla kvaliteten i övergångarna krävs gemensamt arbete mellan förskola, grundskola och gymnasieskola, inte bara insatser inom respektive skolform eller i arbetsgruppen. Det behöver identifieras på vilka nivåer skolformerna ska mötas i övergångsarbetet. Det behövs även tydliggöras vad och på vilka nivåer och i vilka former arbetet med övergångar ska ske, det vill säga vad är hemkommunens uppdrag respektive skolformernas ledning, områdeschef, rektor och arbetslags uppdrag.

Det önskas exempelvis förutsättningar för ett samarbete mellan skolformerna för ökad förståelse för undervisningens innehåll i de olika skolformerna samt förväntningar och samsyn där kvaliteten i undervisningen står i fokus.

Ökad likvärdighet

Vid kartläggningen av vilka barn/elever som behöver en särskild övergång, behöver arbetet på enheterna förstärkas för en ökad likvärdighet. Här önskas ökat samarbete med avdelningen för barn- och elevhälsa och grundskolans stödorganisation. Arbetet i yrkesnätverken när det gäller övergångar kan utvecklas ytterligare. I dessa forum kan arbetet med definitionen av särskild övergång tas upp.